

Egzamin ósmoklasisty

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu z języka polskiego po ósmej klasie

Praca z tekstem literackim: Magdalena Frender-Majewska „Słoń i inne mądrale”

Najnowsze badania naukowe pokazują, że słońce wraz z szympansem i delfinami należą do pierwszej ligi najinteligentniejszych stworzeń. W ogrodzie zoologicznym w Waszyngtonie badacze obserwowali słońca o imieniu Kandula. Pod sufitem słoniarni zawiesili pyszny owoc na tyle wysoko, by zwierzę nie mogło strącić go trąbą. Początkowo słoń próbował podskoczyć do smakołyku – wciąż jednak nie był w stanie go dosięgnąć. Wtedy przyciągnął z kąta pojemnik, przekręcił go do góry dnem i stanął na nim jak na stołku, dzięki czemu z łatwością sięgnął trąbą po owoc. Eksperyment powtarzano w różnych wariantach. Słoń zawsze radził sobie celująco – raz stanął na starej oponie, innym razem ustawił wieżę z drewnianych skrzynek i wdrapał się na nie. Amerykańskich badaczy zaskoczyło to, że Kandula nie uczył się metodą prób i błędów, ale od razu znajdował właściwe rozwiązanie. – Słońce potrafią ze sobą współpracować, bo odgadują myśli i pragnienia innych słoń – mówi dr Andrzej Kruszewicz, dyrektor ogrodu zoologicznego w Warszawie. Zawijają przyjaźnie na całe życie. Rozpoznają też swoje odbicie w lustrze. To dzięki świadomości własnego „ja” potrafią dostosować się do uczuć i zachowań innych członków stada. Mają doskonałą pamięć. Latami pamiętają wszystkie doznane krzywdy i mogą się zemścić, gdy nadarzy się ku temu okazja. Na przykład już z daleka rozpoznają weterynarza, który kiedyś strzelał do nich środkami nasennymi. Na jego widok trąbią ze zdenerwowania. No i potrafią liczyć. Z 90-procentową skutecznością wybierają wiadro z większą liczbą jabłek. Według uczonych zdolność liczenia pomaga zwierzętom poruszać się w stadzie i nikogo po drodze nie zgubić.

Słońce opracowały również skomplikowany sposób porozumiewania się oparty na infradźwiękach¹. Mają też szósty zmysł, który naukowcy nazywają słuchem sejsmicznym². Po rodzaju wibracji, które odbierają podszewkami potężnych nóg, rozpoznają, czy nadchodzi przyjaciel czy wróg, np. lew lub hiena zagrażające młodym.

Na podstawie: Magdalena Frender-Majewska, Słoń i inne mądrale, „Newsweek”, nr 38/2011.

1 Infradźwięki – dźwięki niesłyszalne dla człowieka.

2 Sejsmiczny – dotyczący drgań i ruchów skorupy ziemskiej.

Zadanie 1

Jakich informacji jest najwięcej w tekście „Słoń i inne mądrale”?

.....

Zadanie 2

Co udowodnił eksperyment w waszyngtońskim zoo?

.....

Zadanie 3

Oceń prawdziwość poniższych sformułowań. Wybierz P, jeśli sformułowanie jest prawdziwe, albo F – jeśli jest fałszywe.

- A. Słonie różnią się od ludzi tym, że potrafią rozpoznać zagrożenie po drganiach ziemi.
- B. Słonie w przeciwieństwie do ludzi nie potrafią współdziałać z innymi członkami grupy.

Zadanie 4

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wypowiedź dyrektora warszawskiego ogrodu zoologicznego została przytoczona w celu

- A. zachęcenia czytelników do odwiedzenia zoo.
- B. podważenia wyniku amerykańskiego eksperymentu.
- C. uzupełnienia informacji dotyczących zachowań słoni.

Zadanie 5

Dokończ zdanie. Wybierz odpowiedź A albo B i jej uzasadnienie – 1 albo 2.

Tytuł artykułu „Słoń i inne mądrale” można wyjaśnić na podstawie

- A. pierwszego zdania tekstu
 - B. ostatniego akapitu tekstu
1. ponieważ w tym fragmencie jest mowa o sposobach radzenia sobie przez zwierzęta w sytuacji zagrożenia.
 2. ponieważ w tym fragmencie jest mowa o wyjątkowej inteligencji niektórych zwierząt.

Zadanie 6

Dokończ zdania. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Funkcję podmiotu w zdaniu ‘Słoń sięgnął trąbą po owoc’ pełni wyraz A/B. Rzeczownik ‘owoc’ występuje w tym zdaniu w C/D.

- A. owoc
- B. słoń
- C. mianownika
- D. biernika

Zadanie 7

Objaśnij metaforyczne znaczenie wyrażenia ‘pierwsza liga’ zawarte w zdaniu rozpoczynającym tekst.

.....

Zadanie 8

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Wyrażenie ‘szósty zmysł’ oznacza

- A. rozum.
- B. intuicję.
- C. rozsądek.

Zadanie 9

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Do rodziny wyrazu ‘słoń’ nie należy wyraz

- A. słonica.
- B. słoniątko.
- C. słonina.

Zadanie 10

Dokończ zdanie. Wybierz właściwe odpowiedzi spośród podanych.

Zapis ‘dr’ to A/B, podobnie jak C/D.

- A. skrót
- B. skrótowiec
- C. UJ
- D. zł

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ**Zadanie 1**

W tekście „Słoń i inne mądrale” najwięcej informacji jest o zachowaniach i cechach słońi ujawniających ich inteligencję.

Zadanie 2

Eksperyment w waszyngtońskim zoo udowodnił, że słoń Kandula potrafił znajdować sposób pokonywania trudności.

Zadanie 3

- A. P
- B. F

Zadanie 4

C

Zadanie 5

A 2

Zadanie 6

B D

Zadanie 7

Wyrażenie ‘pierwsza liga’ w znaczeniu metaforycznym oznacza wysokie kompetencje, umiejętności w jakiejś dziedzinie.

Zadanie 8

B

Zadanie 9

C

Zadanie 10

A D